

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาสภาพความพร้อมการบริหารงานตามนโยบาย 4 ประกันโรงเรียนนำร่องการจัดการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี โรงเรียนประถมศึกษา เขตการศึกษา 11 ซึ่งสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมติฐานของการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ
  - 6.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
  - 6.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นด้านความพร้อมการบริหารงานตามนโยบาย 4 ประกัน ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษานำร่องการจัดการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี ในเขตการศึกษา 11 คือ
  - 1.1 ความพร้อมด้านประกันโอกาสทางการศึกษา
  - 1.2 ความพร้อมด้านประกันคุณภาพการศึกษา
  - 1.3 ความพร้อมด้านประกันประสิทธิภาพการบริหารการศึกษา
  - 1.4 ความพร้อมด้านประกันความปลอดภัยการศึกษา
2. วิเคราะห์ความพร้อมผู้บริหารโรงเรียนนำร่องการจัดการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี ที่มีขนาดต่างกัน คือ
  - 2.1 โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวนนักเรียนต่ำกว่า 121 คน
  - 2.2 โรงเรียนขนาดกลาง จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 121 คน ถึง 300 คน
  - 2.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 301 คนขึ้นไป

สมมติฐานของการวิจัย

1. ความพร้อมการบริหารงานตามนโยบาย 4 ประกันโรงเรียนประถมศึกษา นำร่องการจัดการศึกษาระดับ 9 ปี เขตการศึกษา 11 ของผู้บริหารโรงเรียนที่มีตำแหน่งต่างกัน (ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการโรงเรียนและผู้ช่วยหรือผู้รักษาการในตำแหน่งกรณีไม่มีผู้บริหาร) มีความพร้อมในการบริหารโรงเรียนแตกต่างกัน

2. ความพร้อมการบริหารงานตามนโยบาย 4 ประกันโรงเรียนประถมศึกษานำร่องการจัดการศึกษาระดับ 9 ปี เขตการศึกษา 11 ของผู้บริหารโรงเรียนที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน (ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่) มีความพร้อมในการบริหารโรงเรียนแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. กลุ่มประชากรในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา นำร่องการจัดการศึกษาระดับ 9 ปี เขตการศึกษา 11 ปีการศึกษา 2543 ใน 5 จังหวัด รวม 652 คน

1. จังหวัดนครราชสีมา	จำนวน	133 คน
2. จังหวัดสุรินทร์	จำนวน	120 คน
3. จังหวัดศรีสะเกษ	จำนวน	136 คน
4. จังหวัดบุรีรัมย์	จำนวน	171 คน
5. จังหวัดชัยภูมิ	จำนวน	92 คน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ มี 2 ตัวแปร

2.1 ตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน มี 4 ตำแหน่ง ได้แก่

ตำแหน่งครูใหญ่

ตำแหน่งอาจารย์ใหญ่

ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน

ตำแหน่งผู้ช่วยหรือผู้รักษาการในตำแหน่งกรณีที่ไม่มีผู้บริหาร

2.2 ขนาดของโรงเรียน มี 3 ขนาด ได้แก่

โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวนนักเรียนต่ำกว่า 121 คน

โรงเรียนขนาดกลาง จำนวนนักเรียน 121 คนถึง 300 คน

โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 301 คนขึ้นไป

ตัวแปรตาม คือความพร้อมในการบริหารงานตามนโยบาย 4 ประกัน

โรงเรียนประถมศึกษา นำร่องการจัดการศึกษาระดับ 9 ปี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ใช้ถามผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาศึกษานำร่องการจัดการศึกษาระดับ 9 ปี เขตการศึกษา 11 แบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งจะบอกให้ทราบถึงตัวแปรอิสระ คือ ตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน และขนาดของโรงเรียน แบบสอบถามตอนที่ 1 นี้สร้างขึ้นในรูปแบบการสำรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2. เป็นแบบสอบถามเพื่อศึกษาความพร้อมในการบริหารงานตามนโยบาย 4 ประกัน โรงเรียนประถมศึกษาศึกษานำร่องการจัดการศึกษาระดับ 9 ปี เขตการศึกษา 11 มีจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด 39 ข้อ เป็นแบบสอบถามด้านความพร้อมทั่วไปในการจัดการศึกษาระดับ 9 ปี จำนวน 8 ข้อ ความพร้อมด้านประกันโอกาสทางการศึกษา จำนวน 5 ข้อ ความพร้อมด้านประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 10 ข้อ ความพร้อมด้านประกันประสิทธิภาพการบริหารศึกษาจำนวน 9 ข้อ และความพร้อมด้านประกันความปลอดภัยจำนวน 7 ข้อ

ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า มี 5 ระดับความพร้อมผู้วิจัยได้ปรึกษาประธานและกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ คณะกรรมการดำเนินการสอบและผู้เชี่ยวชาญในการจัดเรียงลำดับข้อใหม่ ตัดต่อ เพิ่มเติมและปรับปรุงถ้อยคำ ของแบบสอบถามให้เหมาะสมกับผู้ตอบและวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 574 คน มีผู้ตอบแสดงข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจำนวน 88 คน ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามตอนที่ 3 ปรึกษาประธานและผู้เชี่ยวชาญได้จัดกลุ่มลักษณะของการตอบแบบสอบถามได้ทั้งสิ้น 11 กลุ่ม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ ณ โรงเรียนประถมศึกษาศึกษานำร่องการจัดการศึกษาระดับ 9 ปี สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระแก้วจำนวน 40 โรงเรียน ได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์คืน 39 โรงเรียน ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งสิ้น 0.931

การเก็บรวบรวมข้อมูล วันที่ 8 เมษายน 2544 ผู้วิจัยได้นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ ไปขอความอนุเคราะห์ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา และผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ช่วยแจกแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้จัดส่งแบบสอบถามพร้อมของ

ติดแสดมปี 2 บาทถึงผู้บริหารโรงเรียนนำร่องการจัดการศึกษามาศษังคั้ง 9 ปีทัง 5 จังหวัค
 สำหรับให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งแบบสอบถามคืนผู้วิจัยโดยตรง จ้างนวนแบบสอบถามที่จัดส่ง
 ทังสิ้น แยกเป็นรายจังหวัคดังนี

ตาราง 19 จ้างนวนแบบสอบถามที่จัดส่ง และรับคืน แยกเป็นจังหวัค

จังหวัค	จัดส่งจ้างนวน	รับคืนจ้างนวน	ร้อยละ
นกรราชสิษา	133	121	90.89
สุรินทร์	120	116	96.67
ศรีสะเกษ	136	114	83.82
ชัยภูมิ	92	81	88.04
บุรีรัมย์	171	142	83.04
รวม	652	574	88.04

จากตาราง 19 แบบสอบถามที่จัดส่งให้ผู้ตอบแบบสอบถามในเขตการศึกษา 11
 จ้างนวน 652 ชุด ได้รับคืนและสมบูรณ์ จ้างนวน 574 ชุด คิดเป็นร้อยละ 88.04
 แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ (Computer) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป
 SPSS 9.01 for Windows

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ไปวิเคราะห์โดยใช้คอมพิวเตอร์
 โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS 9.01 for Windows (Statistical Package for the Social Sciences)
 และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ

1. ค่าร้อยละ (Percentage)
2. ค่าเฉลี่ย (Mean) สัญลักษณ์ที่ใช้ $\bar{X}$
3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) สัญลักษณ์ที่ใช้ S.D.
4. วิเคราะห์ความแปรปรวนหนึ่งทาง (One - Way Analysis of Variance)

โดยกำหนดค่าัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา นำร่องการจัดการศึกษาระดับ 9 ปี เขตการศึกษา 11 ที่ตอบแบบสอบถามและส่งคืน จำนวน 574 คน เป็นเพศชาย 526 คน คิดเป็นร้อยละ 91.64 เป็นเพศหญิง 48 คน คิดเป็นร้อยละ 8.36 สรุปว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษานำร่องภาคบังคับ 9 ปี เป็นชายมากกว่าหญิง ตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถามอายุระหว่าง 25 - 35 ปี จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 4.35 อายุเกินกว่า 55 ปี มีจำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 11.15 อายุระหว่าง 46 - 55 ปี มีจำนวน 229 คน คิดเป็นร้อยละ 39.90 ส่วนอายุของผู้บริหารสูงสุดโรงเรียนนำร่องการจัดการศึกษาระดับ 9 ปี ในเขตการศึกษา 11 คืออายุระหว่าง 36 - 45 ปี มีจำนวน 256 คน คิดเป็นร้อยละ 44.60 สำหรับวุฒิการศึกษาของผู้บริหารมีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 0.70 วุฒิกฎการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 8.19 วุฒิกฎการศึกษาผู้บริหารโรงเรียนที่มีจำนวนมากสุดของโรงเรียนนำร่องการจัดการศึกษาระดับ 9 ปี คือ วุฒิปริญญาตรี มีถึง 523 คน คิดเป็นร้อยละ 91.11 ส่วนตำแหน่งหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียน ตำแหน่งครูใหญ่ มีจำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 5.92 รองลงมาเป็นผู้ช่วยผู้บริหาร หรือผู้รักษาการในตำแหน่งกรณีที่ผู้บริหารไม่อยู่ มีจำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 13.76 ตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ จำนวน 218 คน คิดเป็นร้อยละ 37.98 และตำแหน่งผู้บริหารที่มีจำนวนมากที่สุดที่ตอบแบบสอบถามคือ ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน มีจำนวน 243 คน คิดเป็นร้อยละ 42.34 ตำแหน่งประสบการณ์การบริหาร ระหว่าง 1 - 5 ปี มีจำนวน 97 ปี คิดเป็นร้อยละ 16.90 ประสบการณ์ 6 - 10 ปี มีจำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 16.60 ส่วนประสบการณ์การบริหารงานสูงสุดคือ มากกว่า 10 ปี จำนวน 382 คน คิดเป็นร้อยละ 66.60 ส่วนขนาดโรงเรียนที่เปิดนำร่องการจัดการศึกษาระดับ 9 ปี โรงเรียนขนาดเล็ก นักเรียนน้อยกว่า 121 คน มีจำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 17.42 โรงเรียนขนาดกลาง นักเรียนตั้งแต่ 121 - 300 คน มีจำนวน 247 คน คิดเป็นร้อยละ 43.03 และโรงเรียนขนาดใหญ่ นักเรียนตั้งแต่ 301 คนขึ้นไป จำนวน 227 คน คิดเป็นร้อยละ 39.55

2. ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความพร้อมในการบริหารงานตามนโยบาย 4 ประการโรงเรียนประถมศึกษานำร่องการจัดการศึกษาระดับ 9 ปี ในเขตการศึกษา 11 แยกตามขนาดโรงเรียนของความพร้อมแต่ละด้าน

2.1 ความพร้อมทั่วไปในการจัดการศึกษาระดับ 9 ปี แบบสอบถาม จำนวน 8 ข้อ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวมพบว่า มีความพร้อมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.37$; S.D. = 0.65) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของความพร้อมที่มีมากที่สุดตามลำดับพบว่า ข้อ 1 ความพร้อมการบริหารงานตาม นโยบาย ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมถึงข้อ 2

การบริหารงานตามโครงการ แผนงานของโรงเรียนและธรรมนูญโรงเรียน ข้อ 4 ความพร้อมของประชาชน ชุมชนที่ให้ความร่วมมือ และข้อ 8 ความพร้อมในส่วนตัวของผู้บริหาร พบว่ามีความพร้อมอยู่ในระดับมาก และข้อ 7 ความพร้อมด้านงบประมาณ พบว่ามีความพร้อมอยู่ในระดับน้อย ($X = 2.40$; $SD = 0.94$) ส่วนความพร้อมด้านอื่น คือ ข้อ 3 ข้อ 5 และข้อ 6 มีความพร้อมอยู่ในระดับปานกลาง

2.2 ความพร้อมด้านประกันโอกาสทางการศึกษา แบบสอบถาม มีจำนวน 5 ข้อ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวมพบว่า ความพร้อมด้านการประกันโอกาสมีความพร้อมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67$; $S.D. = 0.90$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 11 การจัดทำแผนปฏิบัติการโดยเน้นให้นักเรียนที่เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้เรียนต่อร้อยละ 100 และข้อ 13 ชี้แจงนโยบายและสร้างความเข้าใจการจัดการศึกษาภาคบังคับ 9 ปีให้ คณะครู ผู้ปกครองและชุมชนทราบ มีความพร้อมในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11 และข้อ 9 เตรียมแผนที่การศึกษา (Education Mapping) เป็นปัจจุบัน มีความพร้อมอยู่ในระดับมากเช่นกันโดยมีค่าเฉลี่ย 3.56 ข้อ 12 เตรียมสนับสนุนนักเรียนยากจน นักเรียนที่เสี่ยงต่อการไม่ได้เรียนและนักเรียนที่ออกกลางคันเพื่อให้เรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี. ค่าเฉลี่ย 3.85 ส่วนความพร้อมในระดับกลางมี 1 ข้อ คือข้อ 10 จัดเตรียมสถานที่สำหรับเด็กด้อยโอกาสและเด็กพิการ โดยแยกประเภทชัดเจน มีค่าเฉลี่ย 2.72

2.3 ความพร้อมด้านประกันคุณภาพการศึกษา แบบสอบถาม จำนวน 10 ข้อ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวมพบว่า ความพร้อมด้านการประกันคุณภาพการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.99$, $S.D. = 0.85$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 14 เตรียมพัฒนากิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียนโดยยึดมาตรฐานของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ความพร้อมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 3.55 ส่วนข้อ 15 16 17 18 19 20 21 22 และ 23 มีค่าเฉลี่ย 2.94 3.46 3.30 2.90 2.80 2.94 2.65 2.65 และ 2.66 มีความพร้อมอยู่ในระดับปานกลาง

2.4 ความพร้อมด้านประกันประสิทธิภาพการบริหารการศึกษา แบบสอบถาม ด้านประสิทธิภาพ จำนวน 9 ข้อ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวมด้านนี้พบว่า ความพร้อมด้านการประกันประสิทธิภาพโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.31$; $S.D. = 0.86$) เมื่อพิจารณาเป็น รายข้อพบว่าความพร้อม ข้อ 25 การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ค่าเฉลี่ย 3.84 ข้อ 24 ประสิทธิภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ค่าเฉลี่ย 3.56 ข้อ 32 การให้คำปรึกษาแนะแนวนักเรียนและการประกอบอาชีพนักเรียน ค่าเฉลี่ย 3.55 และข้อ 31 โรงเรียนจัดสวัสดิการ และสิ่งอำนวยความสะดวกแก่บุคลากร มีความพร้อมในระดับมาก ส่วนข้อที่เหลืออยู่ในระดับปานกลาง

2.5 ความพร้อมด้านประกันความปลอดภัยนักเรียน แบบสอบถาม จำนวน 7 ข้อ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยรวมค่านี้นพบว่า ความพร้อมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$; S.D. = 0.84) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ทุกข้อมีความพร้อมเฉลี่ยในระดับมาก ข้อ 35 โรงเรียนมีการพัฒนาปรับปรุงอาคารสถานที่ให้มีความปลอดภัย มีความพร้อมสูงกว่าข้ออื่นมีค่าเฉลี่ย 4.08 ข้ออื่นที่เหลือมีความพร้อมในระดับมากทุกข้อ

3. เปรียบเทียบความพร้อมการบริหารงานตามนโยบาย 4 ประกันโรงเรียน ประถมศึกษา นำร่องการจัดการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี เขตการศึกษา 11 แยกตามตำแหน่งหน้าที่การบริหารโรงเรียนพบว่า โรงเรียนที่มีตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนต่างกันมีความพร้อมในการบริหารโรงเรียนตามนโยบาย 4 ประกันในภาพรวมไม่แตกต่างกัน หากพิจารณาในความพร้อมในการบริหารโรงเรียนแต่ละด้านพบว่า ความพร้อมทั่วไปโดยรวมการจัดการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนความพร้อมตามนโยบาย 4 ประกัน คือ ความพร้อมโดยรวมด้านประกันโอกาสทางการศึกษา ความพร้อมโดยรวมด้านประกันคุณภาพการศึกษา ความพร้อมโดยรวมด้านประกันประสิทธิภาพการบริหารการศึกษา ความพร้อมโดยรวมด้านประกันความปลอดภัย ของผู้บริหารโรงเรียนที่มีตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนต่างกัน ไม่มีความแตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานข้อ 1

4. เปรียบเทียบความพร้อมการจัดการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี เขตการศึกษา 11 แยกตามขนาดโรงเรียน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละด้านมีผลสรุปดังนี้

4.1 ความพร้อมทั่วไปในการบริหารงานตามนโยบาย 4 ประกัน โรงเรียน ประถมศึกษา นำร่องการจัดการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี เขตการศึกษา 11 ที่มีขนาดต่างกัน มีความพร้อมทั่วไปในการบริหารงานโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 6 ความพร้อมด้านบุคลากรในสถานศึกษา ข้อ 7 ความพร้อมด้านงบประมาณ ข้อ 5 เตรียมอาคารสถานที่ ให้มีความมั่นคงแข็งแรง และเหมาะสม ข้อ 1 การบริหาร นโยบาย ระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ข้อ 3 การบริหารงานและการส่งเสริมสนับสนุนของหน่วยงานในระดับกรม กอง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และข้อ 2 การบริหารงานตามแผนงาน โครงการและธรรมเนียมโรงเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้อ 4 และข้อ 8 มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4.2 ความพร้อมด้านประกันโอกาสทางการศึกษา ในภาพรวมไม่มีความแตกต่างกันเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 10 จัดเตรียมสถานที่สำหรับเด็กด้อยโอกาสและเด็กพิการ โดยจําแนกประเภทชัดเจน ข้อ 9 เตรียมทำแผนที่การศึกษา (Educational Mapping) เป็นปัจจุบัน ทั้ง 2 ข้อ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ข้ออื่นนอกจากนี้มีความพร้อมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4.3 ความพร้อมด้านประกันคุณภาพการศึกษา ในภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 17 พัฒนาห้องสมุด มุมหนังสือ สื่อ เทคโนโลยีทันสมัยและอย่างมีคุณภาพ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนข้อ 20 ครูนักเรียนและชุมชน ร่วมมือกันวางแผนและพัฒนาการวัดและประเมินผลข้อ 16 ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมกลุ่มหรือชมรมของนักเรียนและ ข้อ 21 นักเรียนได้เรียนรู้ตามทักษะกระบวนการ เช่น การทำโครงการ การทำรายงาน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับข้อ 14 15 18 19 22 และ 23 มีความพร้อมที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4.4 ความพร้อมด้านประกันประสิทธิภาพการบริหารการศึกษา โดยรวมพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 27 'โรงเรียนเป็นพื้นที่ต้นแบบการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมนักเรียนที่มีความรู้ความสามารถพิเศษ อย่างน้อย 1 สาขาวิชา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ข้อ 29 'จัดตั้งเครือข่ายสหวิทยาเขต เพื่อใช้ทรัพยากรร่วมกันในการสร้างองค์ความรู้และการเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพ และข้อ 24 ประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ข้อ 31 โรงเรียนจัดสวัสดิการและสิ่งอำนวยความสะดวกแก่บุคลากร และ ข้อ 26 จัดเตรียมการเรียนรู้ให้นักเรียนมีรายได้ระหว่างเรียน เพื่อช่วยเหลือค่าใช้จ่ายการศึกษา อย่างมีประสิทธิภาพ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.5 ความพร้อมด้านประกันความปลอดภัย ในภาพรวมพบว่ามีความพร้อมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 35 โรงเรียนมีการพัฒนาปรับปรุงอาคารสถานที่ ให้มีความปลอดภัย มีความพร้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้อ 33 34 36 37 38 และ 39 มีความพร้อมที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สรุป ความพร้อมผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษานำร่องการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 9 ปี เขตการศึกษา 11 ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกันมีความพร้อมแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 2

5. เปรียบเทียบความพร้อมการบริหารงานตามนโยบาย 4 ประกันโรงเรียนประถมศึกษา นำร่องการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 9 ปี โรงเรียนประถมศึกษาเขตการศึกษา 11 จำแนกความพร้อมตามขนาดโรงเรียนโดยรวมทุกด้านของความพร้อมพบว่า มีความพร้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาความพร้อมเป็นรายด้าน พบว่า ความพร้อมทั่วไปในการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 9 ปี มีความพร้อมที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ความพร้อมด้านประกันประสิทธิภาพการบริหารการศึกษาและความพร้อมด้านประกันคุณภาพการศึกษา มีความพร้อมที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วน ความพร้อมด้านประกันโอกาส และความพร้อมด้านประกันความปลอดภัย ความพร้อมไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ

6. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม สรุป จำนวนและร้อยละผู้ตอบข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 574 คน มีผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 15.33 ของ จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้สรุปหาลอมค่าตอบรวมกัน สรุปได้ 11 ประเด็น พบว่า โรงเรียนที่เปิดสอนนำร่องการจัดการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี ขาดงบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์ อาคารและบุคลากร สูงสุดจำนวน 16 คนคิดเป็นร้อยละ 18.18 รองลงมา ผู้ปกครองยังไม่ เห็นความสำคัญของการศึกษา ประชาชนขาดความมั่นใจในการจัดการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี คณะกรรมการสถานศึกษายังไม่ทราบบทบาทที่แท้จริงของตน จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 13.34 สำหรับ บุคลากรขาดความถนัดเฉพาะด้านในบางวิชา ความพร้อมของครูควรได้รับการพัฒนาควบคู่กับการปฏิบัติตามนโยบาย 4 ประกันและควรเพิ่มอัตรากำลังครูให้พอเพียง และผู้บริหาร ผู้ปกครอง โรงเรียนในเขตบริการนำร่องการจัดการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี ที่เปิดสอน เพียงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ไม่ให้ความสำคัญและไม่ส่งเด็กนักเรียนเข้าเรียนต่อโรงเรียนนำร่อง มีจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามเท่ากันคือ จำนวน 9 คนคิดเป็นร้อยละ 10.23 ให้นักเรียนได้เรียน ใกล้เคียงบ้าน ไม่สิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย ผู้ปกครองดูแลใกล้ชิด มีจำนวน 8 คนคิดเป็นร้อยละ 9.09

บุคลากรยังไม่เปลี่ยนพฤติกรรมการสอน ยังยึดการสอนแบบเดิม ครูไม่เตรียมตัวก่อน ลอน ครูยังขาดคุณภาพ และผู้บริหารระดับสูงขาดการนิเทศอย่างจริงจัง มีจำนวนผู้ตอบแบบ สอบถามจำนวนเท่ากัน คือ 7 คนคิดเป็นร้อยละ 7.95 เน้นให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการ ศึกษาอย่างจริงจัง และควรเน้นบทบาทของชุมชนที่ชัดเจน เน้นการประสาน บ้าน วัด โรงเรียน ในการพัฒนา มีจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม 6 คนคิดเป็นร้อยละ 6.82 ให้ความช่วยเหลือ เด็กด้อยโอกาส เด็กยากจน เด็กขาดแคลน เด็กพิการ เด็กเร่ร่อน ส่งเสริมนักเรียนที่มีความ สามารถพิเศษ และ ผู้ปกครองยังไม่เห็นความสำคัญของการศึกษา ประชาชนขาดความมั่นใจ ในการจัดการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี คณะกรรมการสถานศึกษายังไม่ทราบบทบาทที่แท้จริง ของตน มีจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามเท่ากันคือ 5 คนคิดเป็นร้อยละ 5.68 จำนวน ผู้ตอบข้อ เสนอแนะน้อยที่สุดคือ ครู บุคลากรและผู้เกี่ยวข้องทางการศึกษาควรเป็นแบบอย่างในการเลิกสกล ละ บุหรี่ สุรา และอบายมุขต่างๆ เน้นมาตรการความปลอดภัยกับเด็กวัยรุ่นเพิ่มขึ้น จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 4.55

อภิปรายผล

จากการศึกษาความพร้อมการบริหารงานตามนโยบาย 4 ประกันโรงเรียนประถม ศึกษานำร่องการจัดการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี เขตการศึกษา 11 ทำให้ทราบความพร้อมของ ผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 5 จังหวัด มีประเด็นการอภิปรายผลดังนี้

1. จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสำรวจข้อมูลจากจำนวนประชากรคือผู้บริหารโรงเรียนนำร่อง

การศึกษาระดับมัธยมศึกษา 9 ปีของทั้งเขตการศึกษา 11 จำนวน 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัด นครราชสีมา จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดชัยภูมิ และจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน แบบสอบถามที่ส่ง 652 โรงเรียนมีผู้ตอบและส่งกลับคืนผู้วิจัยจำนวน 574 โรงเรียนโดยแยกเป็น ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบและจำนวนร้อยละ คือ เพศ ผู้บริหารที่ตอบแบบสอบถามแยกเป็นเพศ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา นำร่องการศึกษาระดับมัธยมศึกษา 9 ปี. เขตการศึกษา 11 มี ชายมากกว่า หญิง คือมีผู้บริหารชาย จำนวน 526 คน ร้อยละ 91.64 ผู้บริหารหญิง 48 คน ร้อยละ 8.36 ส่วนอายุของผู้บริหารโรงเรียนพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนนำร่องมีอายุระหว่าง 36-45 ปีมากที่สุด คือจำนวน 256 คน ร้อยละ 44.60 ใกล้เคียงกับอายุระหว่าง 46-55 ปี มีจำนวน 229 คน ร้อยละ 39.90 จะเห็นได้ว่าในช่วงอายุทั้ง 2 ช่วงเป็น ช่วงอายุของคนวัย ทำงาน เป็นวัยที่กำลังมีความคิดที่สร้างสรรค์ และวัยพัฒนา สอดคล้องกับ สุรัฐ ศิลปอนันต์ (2543 : 11) ที่กล่าวว่า "ผู้นำที่พาโรงเรียนไปสู่กระบวนการโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพได้นั้น ต้องเป็นผู้นำอยู่ในวัยกลางๆ คืออายุ 30 - 50 ปี เพราะถือว่าเป็นวัยที่มีความคิด ความอ่าน ที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก และช่วงอายุเกินกว่า 55 ปีขึ้นไป มีจำนวน 64 คน ร้อยละ 11.15 ในวัยนี้ ร้อยละ 65 จะขอเปลี่ยนเส้นทางชีวิตคือเกษียณก่อนกำหนด การทำงาน จะลดทอนลง และช่วงอายุระหว่าง 25 - 35 ปี มีจำนวน 25 คน ร้อยละ 4.35 วัยนี้ถือว่าเป็นวัยเริ่มปรับปรุงตัวในการทำงาน อยู่ระหว่างศึกษางาน และเก็บสะสมประสบการณ์เพื่อใช้ พัฒนาในช่วงอายุต่อไป

ส่วนของระดับการศึกษา ผู้บริหารที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีถึง 523 คน ร้อยละ 91.11 การศึกษาระดับนี้ถือเป็นวุฒิการศึกษาที่กำหนดไว้ในกฎ ก.ศ. (ฉบับที่ 13 พ.ศ.2535) ผู้บริหารโรงเรียนที่จะเข้าสู่ตำแหน่งจะต้องมีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหาก ไม่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีจะไม่สามารถเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารได้ ส่วนวุฒิการศึกษาที่สูงกว่าระดับปริญญาตรี มีจำนวน 47 คน ร้อยละ 8.19 ผู้บริหารที่มีการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรีเป็นผู้บริหารที่มีความใฝ่เรียนรู้เพื่อให้มีศักยภาพในการบริหารที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สำหรับวุฒิการศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญาตรีส่วนมากเป็นผู้บริหารรุ่นเก่า พร้อมทั้งจะเปลี่ยนเส้นทางตนเอง ส่วนมากจะเป็นผู้บริหารสูงอายุ และผู้รักษาการณ์ในตำแหน่งผู้บริหาร

ส่วนตำแหน่งหน้าที่ผู้บริหารโรงเรียน ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนมีสูงสุด คือ 243 คน ร้อยละ 42.34 ตำแหน่งผู้อำนวยการถือเป็นตำแหน่งสูงสุดสำหรับผู้บริหารสถาน ศึกษา มาตรฐานกำหนดตำแหน่ง (สนอง ศิริกุลวัฒนา : 2536 : 44) กำหนดไว้จะต้องเป็น ข้าราชการระดับ 7 - 8 หรือระดับ 9 ใกล้เคียงกับตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ มีจำนวน 218 คน ร้อยละ 37.98 ตำแหน่งอาจารย์ใหญ่เป็นตำแหน่งผู้บริหารระดับสูงเช่นกันอำนาจการบริหาร ใกล้เคียงกับ ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน มาตรฐานกำหนดตำแหน่ง กำหนดไว้จะต้องเป็น ข้าราชการระดับ 6 - 7 หรือระดับ 8 ตำแหน่งครูใหญ่ จำนวน 34 คน ร้อยละ 5.92 ตำแหน่งครูใหญ่ส่วนมากเป็นผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก มาตรฐานกำหนดตำแหน่ง กำหนดไว้

ต้องเป็นข้าราชการระดับ 5 - 6 หรือระดับ 7 ประสบการณ์ในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา นำนำรองการจัดการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี ผู้บริหารที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปีมีจำนวน 382 คน ร้อยละ 66.60 ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ไม่เกินกว่า 10 ปีนี้ถือว่าเป็นผู้บริหารที่ผ่าน ประสบการณ์มาสูงมีความรู้ความเข้าใจหลักในการบริหารงานโรงเรียน มีผู้ได้บังคับบัญชามากถึง ถือว่ามีความเหมาะสมที่จะพัฒนาการศึกษา นำนำรองการจัดการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี ส่วนประสบการณ์ 1-5 ปีและ 6-10 ปี มีจำนวนใกล้เคียงกันคือ 97 คนและ 95 คน ร้อยละ 16.90 และ 16.60 ตามลำดับ ถือว่าเป็นประสบการณ์ที่กำลังศึกษา และแสวงหาแนวทางในการพัฒนาที่ สร้างสรรค์ต่อไปในอนาคต สำหรับขนาดของโรงเรียนที่บริหารงาน ที่ผู้วิจัยนำมาเป็นตัวแปร ในการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลาง นักเรียนตั้งแต่ 121 - 300 คนมี จำนวนมากที่สุด คือ 247 คน ร้อยละ 43.03 เป็นขนาดโรงเรียนที่พร้อมในการพัฒนาถือเป็น โรงเรียนที่มีขนาดและจำนวนนักเรียนเหมาะสม ซึ่งใกล้เคียงกับโรงเรียนขนาดใหญ่ นักเรียน ตั้งแต่ 301 คนขึ้นไป มีจำนวน 227 คน ร้อยละ 39.55 โรงเรียนขนาดเล็ก นักเรียนน้อยกว่า 121 คน มีจำนวน 100 คน ร้อยละ 17.42 ในโรงเรียนขนาดเล็กที่นำรองการจัดการ ศึกษาภาคบังคับ 9 ปี ความพร้อมยังน้อย ทั้งด้านบุคลากร และงบประมาณ แต่ต้องจัดเป็น โรงเรียนนำร่องเพราะเป็นไปตามนโยบายตามโครงการนำรองการจัดการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2543 อย่างน้อยอำเภอละ 1 กลุ่มหรือ 1 ตำบล เมื่อโรงเรียนขนาดเล็กอยู่ในกลุ่มหรือตำบลที่เป็นโครงการนำร่องจัดเป็นนำรองการจัดการ ศึกษาภาคบังคับ 9 ปีก็ต้องเป็นไปตามนโยบายกำหนด

2. ค่าเฉลี่ยและเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความพร้อมในการบริหารงานตาม นโยบาย 4 ประกันโรงเรียนประถมศึกษา นำนำรองการจัดการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี เขตการศึกษา 11

2.1 ความพร้อมทั่วไปการจัดการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี โดยรวมจากตารางที่ 6 พบว่า มีความพร้อมในระดับปานกลาง ความพร้อมด้านอื่น ข้อ 8 ความพร้อมในส่วนตัว ผู้บริหาร ข้อ 1 ความพร้อมการบริหาร นโยบาย ระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ข้อ 2 การบริหารตามแผนงาน โครงการ และธรรมเนียมโรงเรียน และ ข้อ 4 ประชาชน ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพร้อมให้ความร่วมมือ ในเขตการศึกษา 11 มีความพร้อมระดับมากสอดคล้องกับ พะยอม สุขมาก (2541) วิจัยเรื่องโรงเรียนสู่อุดมคติพบว่า ผู้บริหารโรงเรียน มีศักยภาพในการใช้อำนาจ กำหนดนโยบาย และตัดสินใจ การจะประสบผลสำเร็จได้ผู้บริหารทุกคนไม่ยึด ติดทฤษฎีใดทฤษฎีหนึ่ง และผู้บริหารไม่ทราบว่าการที่ทำนั้นเป็นทฤษฎีหรือไม่ เพียงพบว่าวิธีการ ได้ที่ใช้ได้ผลดีที่สุดก็นำมาประยุกต์ใช้จนเกิดผลดีและประสบผลสำเร็จ และ ทองอ่อน ปัทภาวโร (2534) ได้วิจัยการขยายการศึกษาภาคบังคับ ในเขตการศึกษา 9 พบว่า ผู้มีทัศนคติตามผล ผู้บริหาร และผู้สอน มีความพร้อมและกระตือรือร้น เอาใจใส่การดำเนินการขยายการศึกษา ภาคบังคับ ในเขตการศึกษา 9 และสัมพันธ์กับ เอแดร์ (Adeir, 1982) ศึกษาทัศนคติของ

ครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาสามรัฐโอโอวก พบว่า ผู้บริหารส่วนมากมีความชำนาญในฐานะเป็นพิเศษในการจัดการแก้ปัญหา อาคารสถานที่ การประเมิน การประชุม และการเป็นประธาน

ส่วนปัญหาความพร้อมที่ผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่ามีความพร้อมน้อยที่สุด ในโรงเรียนประถมศึกษา นำร่องการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา 9 ปี เขตการศึกษา 11 คือ ข้อ 7 คือ ความพร้อมด้านงบประมาณ ซึ่งสอดคล้องกับ สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์ (2539) ได้วิจัยการวางแผนผู้บริหารโรงเรียน สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครนายก พบว่า การวางแผนมี ปัญหาและอุปสรรค คือขาดความรู้ความเข้าใจในการวางแผน ขาดสถิติข้อมูล ขาดงบประมาณ และตรงกับผลการวิจัยของ ดังคม จันทริวิเศษ (2539) พบว่า การบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดสุรินทร์ ต้องประสบปัญหาหลายด้าน เช่น อาคารเรียน อาคารประกอบ วัสดุครุภัณฑ์ อัตราค่าจ้างไม่เพียงพอ ความล่าช้าของการจัดสรรงบประมาณและงบประมาณที่ได้รับไม่พอเพียงกับการปฏิบัติงาน และ ทองอ่อน นิตถาวร (2534) ได้วิจัย การดำเนินการนำร่องการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 9 พบว่า มีปัญหาด้านการจัดงบประมาณจากต้น สังกัดล่าช้าไม่เพียงพอ และบุคลากรไม่เพียงพอ

2.2 ความพร้อมด้านประกันโอกาสการศึกษา ของผู้บริหารโรงเรียนโดยรวมมีความพร้อมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะ ข้อ 11 การจัดทำแผนปฏิบัติการโดยเน้นให้นักเรียนที่เรียนจบ ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 เรียนต่อร้อยละ 100 และข้อ 13 การชี้แจงนโยบายและสร้างความเข้าใจการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา 9 ปี ให้คณะครูผู้ปกครอง และชุมชนที่มีความพร้อมระดับมาก พร้อมทั้ง ข้อ 9 เตรียมแผนที่การศึกษา (Education Mapping) เป็นปัจจุบัน และ ข้อ 12 เตรียมสนับสนุนนักเรียนยากจน นักเรียนที่เสี่ยงต่อการไม่ได้เรียน และนักเรียนที่ออกกลางคันเพื่อให้เรียนจนจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา 9 ปี ต่างก็มีความพร้อมในระดับมาก สอดคล้องกับ กนอม สุนทา (2533) ที่วิจัย การดำเนินงานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดชัยภูมิ พบว่า ความพึงพอใจของชุมชนที่มีต่อการปฏิบัติงานของโรงเรียนในทุกเรื่องอยู่ในระดับ มากและมากที่สุด และ กุสิต บริพูล (2534) ที่วิจัยเรื่อง การติดตามการดำเนินงานโครงการโรงเรียนนำร่องขยายการศึกษาภาคบังคับ ในเขตการศึกษา 10 พบว่า โรงเรียนเปิดสอนหลักสูตรต้านอาชญากรรมได้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น กิจกรรมที่ปฏิบัติได้ จำนวนมากคือ การปฏิบัติงานด้านอาชีพ การรวมกลุ่มกันทำงาน สรุปแล้วโรงเรียนประถมศึกษา นำร่องการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา 9 ปี ในเขตการศึกษา 11 ได้เตรียมความพร้อมและเปิดโอกาสให้นักเรียนมีโอกาสได้เข้าเรียนอย่างทั่วถึง

2.3 ความพร้อมด้านประกันคุณภาพการศึกษา ของผู้บริหารโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ความพร้อม ข้อ 14 การเตรียมกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียนโดยยึดมาตรฐานของ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. ที่ผู้บริหารมีความพร้อมระดับมาก ส่วนความพร้อม ข้ออื่น คือ ข้อ 15 ข้อ 16 ข้อ 17 ข้อ 18 ข้อ 19 ข้อ 20 ข้อ 21 ข้อ 22 และ ข้อ 23 มีความพร้อมระดับปานกลาง เช่น ข้อ 17 การพัฒนาห้องสมุด บุมนั่งล้อ คือ

เทคโนโลยีทันสมัยและอย่างมีคุณภาพ ข้อ 16 ส่งเสริม สนับสนุน กิจกรรมกลุ่มหรือชมรม ของนักเรียน ข้อ 22 จัดระบบประกันคุณภาพภายใน โดยจัดทำสรุปผลรายงานประจำปีเพื่อ เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด และเปิดเผยต่อสาธารณชน ข้อ 21 นักเรียนเรียนรู้ตามทักษะ กระบวนการ เช่น การทำโครงการ การทำรายงาน สัมพันธ์กับการวิจัยของ ณรงค์ ณ ลำพูน (2534) ไทวีจีย ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนที่มีความคิดเห็นต่อการขยายการศึกษาภาค บังคับ 9 ปี ด้านวิชาการจัดคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง อุปสรรคการเรียนการสอน ในโรงเรียนส่วนมากใช้ร่วมกับระดับประถมศึกษา แต่การใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นความ พร้อมอยู่ในระดับมาก เพราะบุคลากรเตรียมการทดลองเวลา ซึ่งต่างกันตรงที่ผู้วิจัย ศึกษาใน สภาพปัจจุบันที่มีการดำเนินการขยายโอกาสทางการศึกษามาแล้ว จึงทำให้ผู้บริหารมองเห็น สภาพปัญหาในบางส่วนของคุณภาพการบริหารการศึกษา สุวิทย์ คุณภักดี รองนายกรัฐมนตรี กล่าวไว้ว่า การศึกษามีปัญหา และคุณภาพการศึกษาระดับประถมศึกษาลดลง และยังมีผลกระทบ ไปถึงระดับอุดมศึกษา ดังนั้น เราจะเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาทุกระดับอย่างต่อเนื่อง ต้องทำให้ทุกคนสามารถเรียนรู้และพึ่งตนเองได้ ถ้าทำได้ปัญหาต่างๆก็หมดลงไป ที่ผ่านมามี เด็กไทยไม่สามารถเลือกเรียนในสิ่งที่ชอบหรือถนัดได้ ส่วนมากจะมาจากระบบคัดเลือกหรือ บังคับให้เรียนโดยครูหรือระบบ จึงเรียนตามระบบขาดโอกาสใช้ปัญญาในการคิดที่จะพึ่งตนเอง (เคล็ดนิวัติ ; 20 กรกฎาคม 2544)

2.4 ความพร้อมด้านประสิทธิภาพการบริหารการศึกษา ของผู้บริหารโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ความพร้อมใน ข้อ 24 ประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน ข้อ 25 ประสิทธิภาพการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ข้อ 31 โรงเรียนจัดสวัสดิการและ และสิ่งอำนวยความสะดวกแก่บุคลากรในโรงเรียน และ ข้อ 32 ประสิทธิภาพการให้คำปรึกษา แนะนำการเรียนและการประกอบอาชีพนักเรียน มีความพร้อมในระดับมาก ส่วน ข้อ 26 จัดเตรียมการเรียนรู้ให้นักเรียนมีรายได้ระหว่างเรียน เพื่อช่วยเหลือค่าใช้จ่ายการศึกษา อย่างมี ประสิทธิภาพ ข้อ 28 ผู้บริหารใช้แฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) ของครูมาประกอบการบริหาร บุคคล ข้อ 30 ประสิทธิภาพในการพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจในกลุ่มประสบการณ์ที่สอน มีวิธีที่หลากหลาย และประเมินผลตามสภาพจริง สัมพันธ์กับแนวคิดของ เกษม วัฒนชัย (2544) ที่กล่าวว่าไว้ว่า การให้การศึกษาดูเฉพาะกลุ่มไม่ได้เป็นการแก้ไขปัญหาที่รากเหง้า แต่เราต้องให้ การศึกษาแก่ปวงชนต้องให้ทุกคนมีความรู้เต็มตามศักยภาพ โดยส่วนตัวถือว่าการพัฒนาคน ถือว่าดีที่สุด ที่ผ่านมามีปัจจัยที่ทำให้คุณภาพมาตรฐานการศึกษาไม่ดี คือการศึกษาทุกระดับ ขาดเครื่องมือในการวัด คุณภาพมาตรฐาน พนม พงษ์ไพบูลย์ (2544) กล่าวว่าไว้ว่า การปฏิรูป ทำให้คนได้เรียนรู้ ได้พัฒนาตามความถนัดตามศักยภาพหมดทุกคนทั่วประเทศ ให้ทุกคนได้ รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี และมีการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี แล้วจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ เขาสร้างนิสัยในการเรียนรู้ ให้เขาเรียนรู้ด้วยการแสวงหาความรู้ รู้จักคิดรู้จักวิเคราะห์ รู้จักค้น พบคำตอบต่างๆด้วยตนเอง

2.5 ความพร้อมในด้านความปลอดภัยนักเรียน ของผู้บริหารโรงเรียนโดยรวม อยู่ในระดับ มาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อผู้บริหารมีความพร้อมในระดับมาก และมากที่สุดคือ ข้อ 39 มาตรการป้องกันและแก้ไข อัคคีภัย ฆาตภัย และอุทกภัย สรุปภาพรวมในความพร้อมด้านประกันความปลอดภัย ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในร่องการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 9 ปี มีความพร้อมระดับมากทุกรายการ ซึ่งสอดคล้องกับการเตรียมการระดับประเทศที่มองความพร้อมไว้ นายวัลลภ ตั้งคณาภิรักษ์ กล่าวว่า ขณะนี้ผู้ใหญ่มีความห่วงใยต่อการปฏิรูปการศึกษา 4 เรื่อง คือ

1. ห่วงการศึกษาขั้นพื้นฐานและการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 9 ปี จะไม่เรียนฟรีอย่างแท้จริง
2. ห่วงความปลอดภัยของลูกหลาน ซึ่งไม่สามารถรับประกันได้ว่า เมื่ออยู่ในโรงเรียนแล้วจะไม่ถูกคนร้ายหรือมีปัญหาสุขภาพ
3. ห่วงใยเรื่องการรับรองการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี และการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 9 ปีอาจไม่ทั่วถึงทุกพื้นที่
4. ห่วงว่าลูกหลานเมื่อเรียนจบระดับปริญญาตรีแล้วยังไม่สามารถพึ่งตนเองได้ และบางครั้งก็กลัวว่าจะเป็นผู้ร่ำรวยในสังคมอีก (ไทยรัฐ, 2544, กรกฎาคม 12 : 15)

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2544 ก) สรุปไว้ว่า ด้านความปลอดภัยก็ได้พยายามจัดหาอาหารกลางวัน ให้นักเรียนได้รับประทานอิ่มทุกคนทุกวันด้วยรูปแบบต่างๆ การจัดหาอาหารเสริม (นม) ให้เด็กตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงประถมศึกษาปีที่ 4 ได้ดื่มฟรีทุกวัน การประกันชีวิต การประกันสุขภาพ เพื่อให้นักเรียนได้รักษาฟรียามเจ็บป่วย จากกิจกรรมต่างๆ ดังกล่าวที่จัดขึ้น ก็ส่งผลให้เด็กได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพที่ทุกคนมี อยู่ทุกด้านอย่างแท้จริงให้กับนักเรียน ก็ได้มีนโยบายและจัดกิจกรรม หลากหลายที่จะประกันว่า เด็กที่มาเรียนในโรงเรียนจะต้องปลอดภัยทั้งทางด้านยาเสพติด อบายมุข การทะเลาะวิวาท รวมถึงอุบัติเหตุต่างๆ นอกจากนั้นก็ได้มีการดูแลเด็กให้ได้รับการปกป้องคุ้มครอง สิทธิทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ โดยได้ร่วมมือกับองค์กรทั้งภายนอกและภายใน จัดตั้งศูนย์พิทักษ์คุ้มครองเด็กขึ้นทุกจังหวัด ทำให้เด็กได้รับการดูแลทั้งด้านความปลอดภัยและสิทธิมากยิ่งขึ้น

3. เปรียบเทียบความพร้อมการบริหารงานตามนโยบาย 4 ประกันโรงเรียนประถมศึกษาในร่องการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 9 ปี ในเขตการศึกษา 11 จำนวนตามตำแหน่งหน้าที่ผู้บริหารโรงเรียน ผลการเปรียบเทียบสรุปได้ดังนี้

3.1 ความพร้อมทั่วไปในการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 9 ปี จำนวนตามตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน โดยรวมความพร้อมในการบริหารงานมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 แยกในระดับตำแหน่งพบว่า ตำแหน่งครูใหญ่ มีความพร้อมระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.98$; S.D. = 0.67) ตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ มีความพร้อมในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.32$; S.D. = 0.64) ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน มีความพร้อมในระดับกลาง ($\bar{X} = 3.43$;

S.D. = 0.66) และผู้ช่วยผู้บริหารหรือผู้รักษาการในตำแหน่ง ก็มีความพร้อมในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.46$; S.D. = 0.57) จะเห็นได้ว่าความพร้อมทั่วไปตำแหน่งครูใหญ่มีความพร้อมน้อยกว่าตำแหน่งอื่น เนื่องจากครูใหญ่เป็นตำแหน่งการบริหารงานขั้นต้นโดยเฉพาะตำแหน่งผู้อำนวยการจัดซื้อจัดจ้าง มีอำนาจการจัดซื้อจัดจ้างต่ำกว่าตำแหน่งอื่น และร้อยละ 80 ครูใหญ่จะบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก นักเรียนไม่เกิน 120 คน (สมเด็จ สีแสง : 2539)

3.2 ความพร้อมในการประกันโอกาสทางการศึกษา จำแนกตามตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนโดยรวมจะไม่มี ความแตกต่างกัน เนื่องจากเป็นนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่ผู้บริหารทุกโรงเรียนต้องรับผิดชอบให้นักเรียนเรียนต่อให้ได้ ร้อยละ 100 ในโรงเรียนนำร่อง และจะต้องรับผิดชอบต่อโอกาส เด็กทุพพลภาพ เด็กพิการเข้าเรียนร่วม

3.3 ความพร้อมด้านประกันคุณภาพการศึกษา จำแนกตามตำแหน่งผู้บริหารเขตการศึกษา 11 ที่มีตำแหน่งผู้บริหารต่างกันมีความพร้อมด้านคุณภาพการศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ส่วนมากไม่เกี่ยวข้องกับผู้บริหารมากนัก ส่วนคุณภาพหลัก มาจากตัวนักเรียนและกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนระหว่างครูกับนักเรียนเป็นหลัก ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ให้การสนับสนุนและควบคุม ซึ่งมีผลต่อการเรียนรู้ น้อยมาก

3.4 ความพร้อมด้านประกันประสิทธิภาพการบริหารการศึกษา เมื่อจำแนกตามตำแหน่งผู้บริหาร ในเขตการศึกษา 11 ตำแหน่งผู้บริหารต่างกันมีความพร้อมด้านประกันประสิทธิภาพโดยรวมไม่แตกต่างกัน เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนทุกตำแหน่งบริหารการศึกษาตามความต้องการของท้องถิ่น บริหารงานโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียน มีโอกาสได้ใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน โดยเฉพาะนักเรียนโรงเรียนขนาดเล็กและขาดแคลนมีส่วนได้รับทรัพยากร ทั้งครู อุปกรณ์ อย่างเสมอภาคกัน

3.5 ความพร้อมด้านประกันความปลอดภัยนักเรียน เมื่อจำแนกตามตำแหน่งผู้บริหาร ในเขตการศึกษา 11 ตำแหน่งผู้บริหารต่างกันมีความพร้อมด้านประกันความปลอดภัยไม่แตกต่างกัน เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนกำหนดให้มีแผนรักษาความปลอดภัยนักเรียนทุกด้าน ทั้งด้าน ร่างกาย จิตใจ ทั้งเวลาที่เด็กเดินทางไป - กลับ และอยู่ในโรงเรียน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กำหนดนโยบายให้จัดหาเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สำหรับให้ความคุ้มครองดูแล นักเรียนในเขตบริการ

สรุป การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา นำร่องการจัดการศึกษากาตมั้งดับ 9 ปี เขตการศึกษา 11 ที่มีตำแหน่งต่างกัน คือ ตำแหน่ง ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการโรงเรียนและผู้รักษาการในตำแหน่ง มีความพร้อมในการบริหารงานไม่แตกต่างกันทางสถิติ

4. เปรียบเทียบความพร้อมการบริหารงานตามนโยบาย 4 ประกันโรงเรียนประถมศึกษานำร่องการจัดการศึกษาระดับ 9 ปี ในเขตการศึกษา 11 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน คือ โรงเรียนขนาดเล็ก นักเรียน ต่ำกว่า 121 ลงมา โรงเรียนขนาดกลาง จำนวนนักเรียนระหว่าง 121 - 300 และโรงเรียนขนาดใหญ่ นักเรียนเกินกว่า 300 คน ผลการวิจัยสรุปผลได้ดังนี้

4.1 เปรียบเทียบความพร้อมทั่วไปใน การบริหารงานโรงเรียนนำร่อง 9 ปี โดยรวมพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และจะเห็นว่ามีความแตกต่างกันในการบริหารหลายข้อ เช่น ข้อ 6 ความพร้อมด้านบุคลากรในสถานศึกษา จะเห็นว่าบุคลากรในโรงเรียนขนาดเล็กมีจำนวนน้อยกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ ซึ่งสอดคล้องกับ สมเดช สีสแสง (2539) กฎ ก.ศ. ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2535 ที่กำหนดเกณฑ์กำหนดตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาไว้ ครู 1 คนต้องรับผิดชอบนักเรียนห้องเรียนละ 40 คน โรงเรียนขนาดเล็กมีนักเรียนน้อยก็มีครูน้อย โรงเรียนขนาดใหญ่มีนักเรียนมาก ก็มีครูมากตามจำนวนนักเรียน ข้อ 7 ความพร้อมด้านงบประมาณ โรงเรียนแต่ละขนาดมีความแตกต่างกันในด้านงบประมาณอย่างเห็นชัดเจน และทุกโรงเรียนได้รับการจัดสรรงบประมาณตามจำนวน นักเรียนโรงเรียนขนาดเล็กมีนักเรียนน้อยงบประมาณย่อมได้น้อยกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2535 สมเดช สีสแสง (2539) ข้อ 5 ความแตกต่างด้าน เตรียมอาคารสถานที่ ที่มีความมั่นคงแข็งแรง และเหมาะสม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เพราะโรงเรียนขนาดเล็กมีนักเรียนน้อยอาคารสถานที่มีน้อย ขนาดกลาง นักเรียนมากกว่า ก็มีห้องเรียนมากกว่า โรงเรียนขนาดใหญ่ นักเรียนมากกว่าขนาดกลาง อาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องเรียนก็มากกว่าตามลำดับ สอดคล้องกับ สมเดช สีสแสง (3539) ตามกฎ ก.ศ. 2535 กำหนดไว้ การจัดห้องเรียน นักเรียน 40 คนต่อห้องเรียน หากนักเรียนเกินกว่า 50 คนสามารถแยกเป็น 2 ห้องเรียนได้ ข้อ 1 การบริหารนโยบาย ระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง เมื่อแยกตามขนาดโรงเรียนเห็นได้อย่างชัดเจนว่าความพร้อมของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ มีความแตกต่างกัน และในทฤษฎีของเออร์ซ เบอร์ก (Frederick Herzberg) สภาพการบริหารที่มีผลต่อการปฏิบัติงานมีองค์ประกอบ 2 ประการคือ องค์ประกอบต่ำสุด ที่เป็นสิ่งป้องกันไม่ให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงาน และปราโมทย์ เบญจกาญจน์ (2536) ได้จำแนกหน้าที่ผู้บริหารเป็น 5 หน้าที่ คือ การวางแผน การจัดองค์ประกอบ การสั่งการ การประสานงาน และการควบคุม ซึ่งตรงกับธรรมนูญโรงเรียนบ้านหนองผดแดง (2543) การบริหารโรงเรียนโดยใช้ธรรมนูญโรงเรียน เป็นแผนในการบริหารงานตามนโยบายและยุทธศาสตร์ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ทุกโรงเรียนมีแผนการบริหารงานที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับสภาพแต่ละพื้นที่

4.2 เปรียบเทียบความพร้อมด้านประกันโอกาสทางการศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียนในภาพรวมไม่มีความแตกต่างกัน และความพร้อมในข้ออื่นไม่มีความแตกต่าง แต่มีข้อ 10 จัดเตรียมสถานที่สำหรับเด็กถือโอกาส และเด็กพิการโดยจำแนกประเภทชัดเจน และข้อ 9 การเตรียมแผนการศึกษา (Education Mapping) เป็นปัจจุบัน ที่มีความพร้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สมศักดิ์ สินธุราชู (2541) สรุปไว้ว่าโรงเรียนที่มีการประกันคุณภาพการศึกษา (Quality Assurance) องค์ประกอบหลักสำคัญ 4 ประการคือ ธรรมนูญโรงเรียน การบริหารคุณภาพ การทบทวนกระบวนการภายใน และการรายงาน ธรรมนูญโรงเรียนคือแผนพัฒนาการศึกษาตัวแปรที่ทำให้ความพร้อมในการเตรียมแผนงานต่างกันคือ ข้อตกลงร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ชุมชน และคณะกรรมการโรงเรียน ในด้านการเตรียมสถานที่ของโรงเรียนแต่ละแห่งมีความแตกต่างกันโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ ด้านอาคารสถานที่ย่อมมีไม่เท่าเทียมกัน โรงเรียนขนาดเล็ก ถูกบังคับให้เป็นโรงเรียนนำร่องตามนโยบาย นำร่องการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี อย่างน้อย 1 ตำบล/กลุ่มโรงเรียนต่อ 1 อำเภอ ดังนั้นใน 1 ตำบลโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ก็ต้องเปิดนำร่องพร้อมกันแต่ความพร้อมด้านอาคารสถานที่ โรงเรียนขนาดเล็กขาดแคลนอาคารสถานที่มากกว่า โรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ ด้านการเตรียมทำแผนการศึกษา (Educational Mapping) โรงเรียนขนาดเล็กขาดบุคลากรและงบประมาณในการดำเนินการจึงมีความแตกต่างระหว่างขนาดโรงเรียนในส่วนนี้สอดคล้องกับ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ (2542 ข) สาเหตุที่ทำให้การวางแผนการบริหารโรงเรียนการเตรียมสถานที่ไม่ปฏิบัติตามความต้องการสาเหตุหนึ่งคือ ความยากจนของผู้ปกครอง ซึ่งบางส่วนมีความจำเป็นต้องใช้แรงงานเด็ก บางส่วนมีการอพยพติดตามผู้ปกครองไปประกอบอาชีพ บางส่วนไม่เห็นความสำคัญของการศึกษา และ เกษม ทองสัมฤทธิ์ (2540) การศึกษาสำหรับเด็กเรียนร่วมพิเศษ ด้านสภาพแวดล้อมที่มีส่วนจำกัดย่อมเป็นไปตามสภาพความพร้อมของสถานศึกษานั้นๆ เพราะสถานศึกษาที่มีความแตกต่างกัน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2539) สิทธิมนุษยชน เด็กทุกคนมีโอกาสเท่าเทียมกันในการศึกษา รับบริการทางการศึกษา สถานที่สภาพแวดล้อมที่สามารถได้รับประโยชน์สูงสุด

4.3 เปรียบเทียบความพร้อมด้านประกันคุณภาพทางการศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียนโดยรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และที่เห็นแตกต่างกันอย่างชัดเจนส่วนหนึ่ง คือ ข้อ 17 พัฒนาห้องสมุดมุมหนังสือ สื่อ เทคโนโลยี และอย่างมีคุณภาพ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตรงกับแนวคิดของ สุวิรัช รังสิทิพล (2540) ที่กล่าวไว้ว่า ต้องจัดเตรียมสื่อ เทคโนโลยีใหม่ๆให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง อยาใช้วิธีบอกต่อๆ เพราะคุณภาพของโรงเรียนในแต่ละพื้นที่มีความต่างกันที่สำคัญต้องให้การศึกษามีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง และ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543 ก) กำหนดกรอบของนโยบายไว้ว่า เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้

เป็นตัวเสริมให้ครู นักเรียนมีแหล่งเรียนรู้ แหล่งผลิตสื่อการสอนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็ก อีกหนึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้สำคัญ แหล่งพัฒนาแนวทางในการแสวงหาความรู้ โรงเรียนในแต่ละโรงเรียนมีลักษณะการใช้เทคโนโลยีในการจัดการศึกษาต่างกัน ข้อ 16 ส่งเสริม และสนับสนุน กิจกรรมกลุ่มหรือชมรมของนักเรียน ข้อ 20 ครู นักเรียนและชุมชน ร่วมมือกันวางแผนและ พัฒนาการวัดและประเมินผล และ ข้อ 21 นักเรียนได้เรียนรู้ตามทักษะกระบวนการ เช่น การทำโครงงาน การทำรายงาน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ถือว่ามีความแตกต่างกันน้อยสอดคล้องและใกล้เคียงกับ พะยอม พวงประโคน (2544) ที่ได้ศึกษาบทบาทผู้บริหารในการปฏิบัติงานสอดคล้อง กับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พบว่าการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไม่มีความแตกต่างกัน ด้านพัฒนาวิชาการและด้านพัฒนาบุคลากร มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

4.4 เปรียบเทียบความพร้อมด้านประสิทธิภาพทางการบริหารการศึกษา

จำแนกตามขนาดโรงเรียนในภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาข้อ 27 โรงเรียนเป็นพื้นที่ต้นแบบการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมนักเรียนที่มีความรู้ความสามารถพิเศษอย่างน้อย 1 สาขาวิชา และ ข้อ 29 จัดตั้งเครือข่ายสหวิทยาเขต เพื่อให้ทรัพยากรร่วมกันในการสร้างองค์ความรู้และการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ จากทั้ง 2 ข้อสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ (2543) โรงเรียนนำร่องการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี ต้องตั้งอยู่ในพื้นที่ 1 ตำบล/กลุ่มโรงเรียน ซึ่งต้องมีหลายโรงเรียน โรงเรียนในสังกัดและต่างสังกัดที่ตั้งอยู่ มีการบริหารจัดการในลักษณะสหวิทยาเขต มีการนำทรัพยากรของทุกโรงเรียนมาใช้ร่วมกันมากขึ้น โดยเฉพาะเด็กนักเรียนของโรงเรียนขนาดเล็ก และขาดแคลน ได้มีส่วนร่วมได้รับโอกาสใช้ทรัพยากร ครู สื่อ อุปกรณ์เสมอภาคกันมากขึ้น ข้อ 24 ประสิทธิภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ข้อ 31 โรงเรียนจัดสวัสดิการและ สิ่งอำนวยความสะดวกแก่บุคลากร และ ข้อ 26 จัดการเรียนรู้ให้นักเรียนมีรายได้ระหว่างเรียน เพื่อช่วยเหลือค่าใช้จ่ายการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ด้านประสิทธิภาพการศึกษานั้นดูจากผลที่นักเรียนจบจากสถานศึกษาต่างกันมีความรู้ ความสามารถต่างกัน ตามสภาพของโรงเรียนที่เรียนต่างกัน ด้านสวัสดิการ สิ่งอำนวยความสะดวกก็ย่อมต่างกันตามสภาพของ โรงเรียน เช่นการจัดสรรงบประมาณโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ ต่างกันซึ่งผู้จัดสรรจัด กำนานนักเรียนเป็นค่ารายหัว การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกใน ด้านวัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ก็ย่อมต่างกันตามขนาดของโรงเรียน ส่วนโรงเรียนนำร่องการจัดการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่กันตนา เขียงภัย ก็ได้รับการพิจารณาเพิ่มเงินรายเดือนให้อีกร้อยละ 10 ต่อเดือนซึ่งต้องพิจารณาเป็นปีๆ ไปโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ชายแดนก็ได้รับสวัสดิการเหรียญราชการชายแดน

4.5 เปรียบเทียบความพร้อมด้านความปลอดภัยนักเรียน เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียนโดยรวมไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ส่วนข้อ 35 โรงเรียนมีการพัฒนาปรับปรุงอาคารสถานที่ให้มีความปลอดภัย จากข้อมูลมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจาก สภาพอาคารสถานที่ในแต่ละโรงเรียนได้รับจัดสรรหรือรับงบประมาณมาต่างปีงบประมาณ โรงเรียนที่ได้มาก่อนก็ก่อสร้างก่อนความปลอดภัยก็เป็นไปตามอายุการใช้งาน ใช้งบประมาณมาภายหลังจากอายุการใช้งานก็สามารถมีอายุการใช้งานไปได้อีก และการจัดสรรงบประมาณก็จะดูตามขนาดความขาดแคลนโรงเรียนขนาดเล็กโอกาสจะได้อาคารใหม่มีน้อยมาก ส่วนในข้ออื่นๆไม่แตกต่างกัน เพราะเป็นนโยบายที่ทุกโรงเรียนต้องปฏิบัติตามในแนวเดียวกัน ตามกรอบของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ (2543 ก) ทุกโรงเรียนต้องเตรียมแผนการป้องกัน คุ้มครอง ให้นักเรียนได้รับสิทธิขั้นพื้นฐานและปลอดภัยทั้งด้านร่างกายและจิตใจ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปประเด็นความพร้อมของผู้บริหารในการบริหารงานตามนโยบาย 4 ประเด็นโรงเรียนประถมศึกษา นำร่องการจัดการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี เขตการศึกษา 11 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาแก้ไขในการเตรียมการบริหารโรงเรียนที่จะขยายโอกาสทางการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี ในปีการศึกษา 2545 และปีต่อๆ ไป

1. ความพร้อมด้านการประกันโอกาสทางการศึกษา จากค่าเฉลี่ยโดยรวมเห็นว่าผู้บริหารนำร่องการจัดการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี ในเขตการศึกษา 11 มีความพร้อมในระดับมาก ซึ่งชี้ให้เห็นว่าโรงเรียน ได้เตรียมการและกำหนดเป้าหมายการดำเนินงาน เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสเล่าเรียนจนจบหลักสูตร อย่างน้อยเพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสเรียนในสถานศึกษาอย่างน้อย 9 ปี โดยเฉพาะระดับประถมศึกษา ได้กำหนดนโยบาย รณรงค์ให้นักเรียนได้เข้าเรียนในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับร้อยละ 100 ในเขตบริการของโรงเรียน จะเห็นได้ว่าระดับประเทศพยายามเปิดโอกาสให้นักเรียนศึกษาต่อ แต่การดำเนินการยังไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด สาเหตุเกิดจากความยากจนของผู้ปกครอง การใช้แรงงานเด็ก การอพยพย้ายถิ่นฐาน และที่สำคัญผู้ปกครองยังไม่เห็นความสำคัญของการศึกษา จำเป็นอย่างยิ่งที่โรงเรียนจะต้องประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครอง ให้มีการติดตามเด็ก จัดรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียน ต่อยโอกาส และเด็กพิการ รวมทั้งสนับสนุนด้านปัจจัยการศึกษา เช่น วัสดุ อุปกรณ์ทุนการศึกษาให้เพียงพอกับความต้องการ

2. ความพร้อมด้านประกันคุณภาพการศึกษา จากผลการวิจัยพบว่าความพร้อมในการบริหารที่จะให้มีคุณภาพของโรงเรียนประถมศึกษา นำร่องการจัดการศึกษาระดับ 9 ปี เขตการศึกษา 11 มีความพร้อมอยู่ในระดับปานกลาง สามารถสรุปได้ว่าคุณภาพการศึกษา เขตการศึกษา 11 มีความพร้อมเพียงระดับหนึ่งซึ่งยังจะต้องมีการพัฒนาและแก้ไขเพิ่มเติมอีก การเร่งรัดพัฒนาคุณภาพ และการปฏิรูปการศึกษา เพื่อให้นักเรียนมีคุณภาพที่พึงประสงค์ตามที่สังคมต้องการ จำเป็นต้องกำหนดยุทธศาสตร์การดำเนินงานให้แก่ การยกมาตรฐานคุณภาพนักเรียนให้เพิ่มขึ้น ต้องมีการพัฒนาบุคลากร ต้องมีการปฏิรูปการเรียนการสอน การนิเทศติดตามผลต้องมีระบบและมีประสิทธิภาพ และต้องสนับสนุนงานด้านวิชาการ ที่ต้องเน้นพิเศษคือมาตรการกำกับการเรียนรู้ของนักเรียนในสองลักษณะคือ ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ ที่เป็นการพัฒนาทักษะและศักยภาพของนักเรียนในหลาย ๆ รูปแบบ เพื่อให้เด็กเรียนมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานกำหนด และเป็นไปตามเจตนาารมณของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และการประกันคุณภาพการศึกษา ต้องมุ่งติดตามผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียนเป็นพิเศษ ต้องไม่เน้นการแข่งขันกันระหว่างเรียน แต่เน้นการนำผลมาปรับปรุงแก้ไขและปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนภายในโรงเรียน ส่วนหนึ่งที่มีผลต่อคุณภาพการศึกษาคืออาคณณบุคลากรไม่พอเพียงกับความต้องการ

3. ความพร้อมด้านประกันประสิทธิภาพการบริหารการศึกษาจากผลการวิจัยพบว่าความพร้อมของผู้บริหารตามนโยบายประกันประสิทธิภาพการบริหารการศึกษา ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษานำร่องการจัดการศึกษาระดับ 9 ปี เขตการศึกษา 11 มีความพร้อมอยู่ในระดับปานกลาง ประสิทธิภาพการบริหาร เป็นเรื่องต่อเนื่องจากการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่ง สำหรับการปฏิรูปการศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนด้านปัจจัยจากหน่วยงานของรัฐอย่างเดียวนั้นไม่เพียงพอ จำเป็นอย่างยิ่งจะต้องให้ทุกส่วนมีส่วนร่วมและสนับสนุนทางการศึกษา รวมถึงการบริหารที่มีประสิทธิภาพ การบริหารจัดการ ถือเป็นหัวใจที่สำคัญในการขับเคลื่อนระบบการปฏิรูปการศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารจัดการในรูปแบบของการ กระจายอำนาจ และการมีส่วนร่วมจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยเน้นการพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นผู้บริหารมืออาชีพ พัฒนาระบบการบริหารพัฒนาระบบการกำกับติดตามและประเมินผล จากที่ผู้วิจัยเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและผลของการวิจัยด้านประสิทธิภาพการศึกษายังไม่เป็นไปตามต้องการ พบว่า สภาพปัญหาที่ผ่านมาโดยรวม การพัฒนาด้านความร่วมมืออยู่ในวงจำกัด และยังไม่ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร และที่สำคัญการพัฒนาแบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ ควรต้องมีการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4. ความพร้อมด้านประกันความปลอดภัยนักเรียน จากการวิจัยด้านความพร้อมในการบริหารงานด้านความปลอดภัยนักเรียน ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษานำร่องการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา 9 ปี เขตการศึกษา 11 ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก ซึ่งสามารถชี้ได้ว่าผู้บริหารโรงเรียนในเขตการศึกษา 11 มีความพร้อมในด้านนี้มากกว่าด้านอื่น เพราะผู้บริหารถือว่าความปลอดภัยนักเรียนสำคัญเป็นอันดับแรกสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ให้การดูแลและเอาใจใส่นักเรียน ให้ได้รับความปลอดภัยทั้งด้านร่างกายและจิตใจ เพื่อให้นักเรียนสามารถอยู่ในโรงเรียนและอยู่ในสังคมนอกโรงเรียนอย่างมีความสุข ดังนั้นการป้องกันและแก้ไขปัญหาทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน โรงเรียนจะต้องเป็นหลักในการดำเนินการดังกล่าวซึ่งโรงเรียนจะต้องจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน การประสานความร่วมมือกับองค์กรหรือเครือข่ายต่างๆ รวมถึงการกำหนดมาตรการในการป้องกันให้ความคุ้มครองความปลอดภัยให้แก่นักเรียน การนิเทศ กำกับติดตาม และประเมินผลอย่างเป็นระบบ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

1. ศึกษาค่าใช้จ่ายรายหัวของนักเรียนในการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา 9 ปีอย่างมีคุณภาพและไม่เก็บค่าใช้จ่าย
2. ศึกษาความคาดหวังของผู้รับบริการจากโรงเรียน ประกอบด้วยนักเรียน ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อการปฏิบัติงานการจัดการขยายการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา 9 ปี
3. ศึกษารูปแบบการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเอกชน เข้ามาจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา 9 ปี
4. ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการจัดให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษา